

Clevelandska Amerika

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

NO. 105.

CLEVELAND, O. WEDNESDAY, SEPTEMBER, 6. 1916.

LETO IX. — VOL. IX.

Moralen in financijelen uspeh semnja za Narodni Dom

Semenj za Narodni Dom je zaključen. Tриje dnevi proslave in dela so vzbudili narod in ga požurili k novemu delu. Dočim je bilo še nekaj mesecev nazaj vseposvod mnenje, da Narodnega Doma ni treba, ko so gotove osebe delovale unicevalno proti ideji, se je sedaj mahoma vse spremeno. Nov duh je prevel naselbino. Stari nasprotniki so prislana dan in se pobotali. Splošno mnenje je, da v Clevelandu moramo dobiti Narodni Dom za vsako ceno. To je pokazalo složen nastop pri semnji ali narodni svečanosti dne 2. 3. in 4. septembra. In le tem potom pridemo na cilj. Moralen uspeh semnja je naravnost ogromen. Ljudje se zavedajo, kaj potrebujejo, in kdor je videl tisočerje Slovencev, ki so prihajali na praznovanje in veselico za Narodni Dom, ta je prepričan, da smo naredili velik korak naprej. To naredi vztrajnost, medsebojna zaupnost in želja po napredku. Slovenska društva v Clevelandu so danes edina za Narodni Dom, in kjer koli se še nasprotuje, je očitno, da se nasprotuje iz sebičnih, grdih namenov, katere ljudstvo strogo obsoja. V posebnem opisu semnja na drugi strani lista ni bilo mogoče navesti vseh dogodkov in prizorov na semnju. Omenimo tu le petje pevskih društev "Zarja in "Triglav" ter javno telovadbo Sokolov. Vse to je povisalo slavnost. Primerno zahvalo in priznanje bo prioblikoval javnosti direktorij Narodnega Doma, kar hitro se snide. Povedano naj bo le, da znašajo skupni dohodki skoro \$3000 in da bo malo manj kot \$2000 distrebo dobička. To je sveta, katere nihče ni pričakoval tekom treh popoldnevov, kar se je slavnost vršila. V nebesa povzgodovati tega ali onega ni našen, toda možje in žene, ki so vrili ogromen posel na slavnostnem prostoru, naj se zavedajo, da so naredili delo za narod. To je najlepše zahvala, če se človek po storjenem delu odpočije in mu zavest kaže, da je storil svoje delo ne v korist svojo ampak v korist celokupnosti, v korist svojega bližnjega in celega naroda. Natančni računi semnja se priobčijo javnosti v primerem času.

Klavnica na zapadni strani mesta je pričela goreti v nedeljo zvečer. Požar je naredil 25,000 škode. Silno težavo so imeli, da rešijo kakih 2000 glav živine, vredne kakih \$250,000. Kdo je začgal, je neznan.

—Dr. Jugoslovanski Sokol ima 10. sept. svoj drugi zlet na Kasteliceve farme v Euclid. Fina telovadba je na programu. Skoro vsa češka sokolska in druga slovenska telovadna društva se udeležijo tega izleta. Rojakom priporočamo običajno udeležbo.

—V pondeljek, 11. sept. se prične v Birkovi dvorani konvencija Slovenske Dobrodolne Zvezze. Opozorjam na naznanele predsednika Zvezze, ki izide v prihodnji številki našega lista!

—V pondeljek, 18. sept. se prične v Birkovi dvorani konvencija Slovenske Svobodomilne Podpornike Zvezze. Kakih 100 delegatov se pričakuje v Cleveland iz vseh krajev Z jed. držav. Društva v Clevelandu, ki spadajo k tej zvezi, priredijo delegatom poseben banket.

—Kakih 15 mladeničev, starih 15 do 18 let je začelo razsajati v pondeljek na Broadway kar z noži. Dva so nejan.

varno poklali. Pobje so po tem klanju mahoma zapustili kar in policija dosedaj še nikogar ni arтирala.

—John Kilbane, svetovni lastnik naslova "featherweight champion" je premagal v podeljek v Cedar Point nasprotniku Fr. Chaney. Rokoborba je trajala šest minut. Kilbane je dobil zato \$10,000, njegov nasprotnik, ki je bil premagal v paradi v \$6,500. Tako je Kilbane zaslužil vsako sekundo \$22,50.

—V pondeljek na Labor Day, se je vršila v mestu para da organizirane delavstva. Prvo dario za najboljše kora kanje je dobila unija livarjev ali molderjev, in sicer \$100 v gotovem denarju. Kakih 50 slovenskih livarjev je korakalo v paradi. Oni slovenski livarji ali molderji, ki niso še v uniji, se pozivljajo, naj stopijo v organizacijo, ki jih varuje in pomaga k boljšemu zasluzku.

—Mnogo pritožb prihaja na sodnijo, da trgovci s krompirjem goljufajo ljudi. Ljudje se pritožujejo, da dobijo na en bušel samo 40 funtov krompirja, dočim bi moralno biti v bušiju najmanj 60 funtov. Oblasti bodoče preiskele to postopanje trgovcev.

—45 letni Fred Anderson je v torek izvabil širiletno Mary MacAtee v svojo sobo z namenom, da ji stori silo. Na kričanje otroka je prišla mati in stotine sosedov, ki bi nesramne lincali, da ni prišla policija in odpeljala zločinca v jec. Anderson stanuje na 1806 E. 19th St.

—Tajnik oddelka javne varnosti zahteva najmanj 300 novih policistov, ker sicer policijski oddelki ne more biti odgovoren za nove zločine v Clevelandu. Detroit, Mich. ki še je 75,000 manj prebivalcev kot Cleveland, ima 350 policijskih več kot Cleveland. Nadalje se zahteva novo glavno policijsko poslopje, 12 novih stražnic in 5 novih avtomobilov.

—200 mestnih delavcev je bilo odpuščenih od dela. Superintendent Tomson se je izjavil, da mesto nima dovolj denarja, da bi plačevalo toliko delavcem \$2,50 na dan, in radično se mora ljudem vzeti delo, da se ostale lahko plačuje. Kot se poroča iz mestne hiše, bo odpuščenih še nadaljnih 150 delavcev.

—Allan L. Benson, socijalistični kandidat za predsednika Z jed. držav govoril v sredo, 6. sept. v Grays Armory ob 8. zvečer.

—V nedeljo je umrla podaljši bolezni Terezija Ahčin, soproga znanega gostilničarja Anton Ahčina na 6218 St. Clair Ave. Stara je bila 45 let. Rojena je bila na Robu, fara Tomažin. Tu zapušča enega brata in moža, v starci domovini pa še očeta in mater in eno sestro. Bila je članica dr. sv. Ane Š. 4. SDZ in dr. Šrca Marije, kateri društvi ste ji priredili lep pogreb v sredo. Naj ji bo večen mir po zemeljskem trpenju!

—Avtomobil, v katerem je sedela 70 letna Agnes Lorman je bil v torek zvečer zadel od Denison kare s tako silo, da je bila Agnes Lorman takoj ubita, nakar je bil avtomobil od silnega sunka zagnan ravno pod kolesa druge kare, ki je prihajala iz nasprotni strani, in katera kara je avtomobil bulgarsko uradno poročilo ne naznana.

—Rusi v Rumuniji. Kot se poroča iz Bukarešta, so dospeli prve ruske čete v Rumunijo, kjer so se spoprijele z bulgarsko armado. Petrograd poroča, da se vnel med bulgarskimi in russkimi četami banjoneti boji, tekem katerega so se Bulgari umaknili, ko so pu-

Francozi so ujeli 6500 Nemcev.

Angleška in francoska armada napredujete na fronti 25 milij. Nemci se umikajo na tretjo obrambeno črto. Rusi so tekom zadnjih 5 dnij ujeli 19.500 Nemcev in Avstrijev, 76 strojnih pušk in 55 topov. Rumunci so daleč na avstrijski zemlji. Bulgari in Nemci prodirajo v Rumunijo.

Nemci vrženi nazaj.

London, 5. sept. Francoska in angleška armada se je ponovno navalila na nemške postojanke in severni Franciji. Splošno umikanje Nemcov je posledica. Južno od reke Somme so Francozi dobili mesto Soyeourt in Vermandovillers, dočim so Francozi najbolj napredovali vzhodno od Forest vasi, ki je oddaljena samo pol-drugo miljo od mesta Combles, kjer imajo Nemci važne železniške zveze. Mesta Combles Nemci na ta način ne morejo več držati.

5000 Nemcev ujetih.

Več kakor pet tisoč Nemcov so ujeli Francozi in Angleži v tekmovanju s krompirjem goljufajo ljudi. Ljudje se pritožujejo, da dobijo na en bušel samo 40 funtov krompirja, dočim bi moralno biti v bušiju najmanj 60 funtov. Oblasti bodoče preiskele to postopanje trgovcev.

Boji so strašni.

Ponovna ofenziva Angležev in Francozov naznana, da so Nemci premestili nekaj vojske na rusko fronto in na balkansko bojišče. Francozi so napadli na fronti osemnajst milij, in na vseh krajih so se moralni Nemci umakniti. Angleži so dobili v oblast mesta Hermanstadt, ki je najbolj pomembno mesto v tej okolici.

Nemci so v tekmovanju s krompirjem goljufajo ljudi. Ljudje se pritožujejo, da dobijo na en bušel samo 40 funtov krompirja, dočim bi moralno biti v bušiju najmanj 60 funtov. Oblasti bodoče preiskele to postopanje trgovcev.

Rumunci so v ofenzivi.

London, 5. sept. Na celi sedemograški fronti Rumunci prisiskajo na avstrijske čete. Rumunci so zavzeli več mest in vasi in bombardirali mesto Hermanstadt, ki je najbolj pomembno mesto v tej okolici.

Nadaljnji uspehi zaveznikov.

London, 5. sept. Angleške čete nadaljujejo z začetočno ofenzivo in so osvojile tekmovanje na rusko fronto in na balkansko bojišče. Francozi so napadli na fronti osemnajst milij, in na vseh krajih so se moralni Nemci umakniti. Angleži so dobili v oblast mesta Ginchy, Guillemont in Wood, in Nemci v svojem uradnem sporozoru priznajo te zgube.

Nadaljni uspehi zaveznikov.

London, 5. sept. Angleške čete nadaljujejo z začetočno ofenzivo in so osvojile tekmovanje na rusko fronto in na balkansko bojišče. Francozi so napadli na fronti osemnajst milij, in na vseh krajih so se moralni Nemci umakniti. Angleži so dobili v oblast mesta Ginchy, Guillemont in Wood, in Nemci v svojem uradnem sporozoru priznajo te zgube.

Nadaljni uspehi zaveznikov.

London, 5. sept. Angleške čete nadaljujejo z začetočno ofenzivo in so osvojile tekmovanje na rusko fronto in na balkansko bojišče. Francozi so napadli na fronti osemnajst milij, in na vseh krajih so se moralni Nemci umakniti. Angleži so dobili v oblast mesta Ginchy, Guillemont in Wood, in Nemci v svojem uradnem sporozoru priznajo te zgube.

Nadaljni uspehi zaveznikov.

London, 5. sept. Angleške čete nadaljujejo z začetočno ofenzivo in so osvojile tekmovanje na rusko fronto in na balkansko bojišče. Francozi so napadli na fronti osemnajst milij, in na vseh krajih so se moralni Nemci umakniti. Angleži so dobili v oblast mesta Ginchy, Guillemont in Wood, in Nemci v svojem uradnem sporozoru priznajo te zgube.

Nadaljni uspehi zaveznikov.

London, 5. sept. Angleške čete nadaljujejo z začetočno ofenzivo in so osvojile tekmovanje na rusko fronto in na balkansko bojišče. Francozi so napadli na fronti osemnajst milij, in na vseh krajih so se moralni Nemci umakniti. Angleži so dobili v oblast mesta Ginchy, Guillemont in Wood, in Nemci v svojem uradnem sporozoru priznajo te zgube.

Nadaljni uspehi zaveznikov.

London, 5. sept. Angleške čete nadaljujejo z začetočno ofenzivo in so osvojile tekmovanje na rusko fronto in na balkansko bojišče. Francozi so napadli na fronti osemnajst milij, in na vseh krajih so se moralni Nemci umakniti. Angleži so dobili v oblast mesta Ginchy, Guillemont in Wood, in Nemci v svojem uradnem sporozoru priznajo te zgube.

Nadaljni uspehi zaveznikov.

London, 5. sept. Angleške čete nadaljujejo z začetočno ofenzivo in so osvojile tekmovanje na rusko fronto in na balkansko bojišče. Francozi so napadli na fronti osemnajst milij, in na vseh krajih so se moralni Nemci umakniti. Angleži so dobili v oblast mesta Ginchy, Guillemont in Wood, in Nemci v svojem uradnem sporozoru priznajo te zgube.

Nadaljni uspehi zaveznikov.

London, 5. sept. Angleške čete nadaljujejo z začetočno ofenzivo in so osvojile tekmovanje na rusko fronto in na balkansko bojišče. Francozi so napadli na fronti osemnajst milij, in na vseh krajih so se moralni Nemci umakniti. Angleži so dobili v oblast mesta Ginchy, Guillemont in Wood, in Nemci v svojem uradnem sporozoru priznajo te zgube.

Nadaljni uspehi zaveznikov.

London, 5. sept. Angleške čete nadaljujejo z začetočno ofenzivo in so osvojile tekmovanje na rusko fronto in na balkansko bojišče. Francozi so napadli na fronti osemnajst milij, in na vseh krajih so se moralni Nemci umakniti. Angleži so dobili v oblast mesta Ginchy, Guillemont in Wood, in Nemci v svojem uradnem sporozoru priznajo te zgube.

Nadaljni uspehi zaveznikov.

London, 5. sept. Angleške čete nadaljujejo z začetočno ofenzivo in so osvojile tekmovanje na rusko fronto in na balkansko bojišče. Francozi so napadli na fronti osemnajst milij, in na vseh krajih so se moralni Nemci umakniti. Angleži so dobili v oblast mesta Ginchy, Guillemont in Wood, in Nemci v svojem uradnem sporozoru priznajo te zgube.

Nadaljni uspehi zaveznikov.

London, 5. sept. Angleške čete nadaljujejo z začetočno ofenzivo in so osvojile tekmovanje na rusko fronto in na balkansko bojišče. Francozi so napadli na fronti osemnajst milij, in na vseh krajih so se moralni Nemci umakniti. Angleži so dobili v oblast mesta Ginchy, Guillemont in Wood, in Nemci v svojem uradnem sporozoru priznajo te zgube.

Nadaljni uspehi zaveznikov.

London, 5. sept. Angleške čete nadaljujejo z začetočno ofenzivo in so osvojile tekmovanje na rusko fronto in na balkansko bojišče. Francozi so napadli na fronti osemnajst milij, in na vseh krajih so se moralni Nemci umakniti. Angleži so dobili v oblast mesta Ginchy, Guillemont in Wood, in Nemci v svojem uradnem sporozoru priznajo te zgube.

Nadaljni uspehi zaveznikov.

London, 5. sept. Angleške čete nadaljujejo z začetočno ofenzivo in so osvojile tekmovanje na rusko fronto in na balkansko bojišče. Francozi so napadli na fronti osemnajst milij, in na vseh krajih so se moralni Nemci umakniti. Angleži so dobili v oblast mesta Ginchy, Guillemont in Wood, in Nemci v svojem uradnem sporozoru priznajo te zgube.

Nadaljni uspehi zaveznikov.

London, 5. sept. Angleške čete nadaljujejo z začetočno ofenzivo in so osvojile tekmovanje na rusko fronto in na balkansko bojišče. Francozi so napadli na fronti osemnajst milij, in na vseh krajih so se moralni Nemci umakniti. Angleži so dobili v oblast mesta Ginchy, Guillemont in Wood, in Nemci v svojem uradnem sporozoru priznajo te zgube.

Nadaljni uspehi zaveznikov.

London, 5. sept. Angleške čete nadaljujejo z začetočno ofenzivo in so osvojile tekmovanje na rusko fronto in na balkansko bojišče. Francozi so napadli na fronti osemnajst milij, in na vseh krajih so se moralni Nemci umakniti. Angleži so dobili v oblast mesta Ginchy, Guillemont in Wood, in Nemci v svojem uradnem sporozoru priznajo te zgube.

Nadaljni uspehi zaveznikov.

London, 5. sept. Angleške čete nadaljujejo z začetočno ofenzivo in so osvojile tekmovanje na rusko fronto in na balkansko bojišče. Francozi so napadli na fronti osemnajst milij, in na vseh krajih so se moralni Nemci umakniti. Angleži so dobili v oblast mesta Ginchy, Guillemont in Wood, in Nemci v svojem uradnem sporozoru priznajo te zgube.

Nadaljni uspehi zaveznikov.

London, 5. sept. Angleške čete nadaljujejo z začetočno ofenzivo in so osvojile tekmovanje na rusko fronto in na balkansko bojišče. Francozi so napadli na fronti osemnajst milij, in na vseh krajih so se moralni Nemci umakniti. Angleži so dobili v oblast mesta Ginchy, Guillemont in Wood, in Nemci v svojem uradnem sporozoru priznajo te zgube.

Nadaljni uspehi

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V PONDELJEK, SREDO IN PETEK.

NAROČNINA:
 Za Ameriko - \$2.50 Za Cleveland po pošti \$3.00
 Za Evropo - \$3.50 Posamezna številka - 5c

Vsa pluma, dopisi in denar naj se pošilja na: "Clevelandsko Ameriko",
 6119 ST. CLAIR AVE. N. E., CLEVELAND, OHIO

EDWARD KALISH, Publisher. LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25,000 Slovenians ('Slovene') in the City of Cleveland and elsewhere.
 Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only.

TELEPHONE CUY PRINCETON 189

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland,
 Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 105. Wed. Sept. 6. 1916.

Predsednik Wilson je odvrnil strajk.

V soboto dopoldne, 2. sept. liko jezo železniških magnatov. Kakor hitro je predsednik Zjed. držav priznal delavsko zahtevo, se je kolo obrnil. Vedelo se je, da Wilson prej ne bo odnehal, dokler ne doseže zmage. Strajk je bil naznani dan.

Vsi železniški uslužbenci njen na delavski dan, in 4. sept. vseh ameriških železnic, po ob 7. uri zjutraj bi morali vsi števili 450,000, so sklenili, da železničarji odložiti delo. Naslovnost, ce se jim ne dovoli, bodo rešitve ne bilo navidezno. Železnicice več. Narod se je pripravljal na so bile trdno odločene, da ne resne in kritične case. Wilson pa ni miroval. Sel je strajk kot da bi dovolile osem pred kongres, kjer ste se zbrani delavnik. Toda železničarji so bili trdni. Niso odnehanje delavsko slanska. V krasni poslanici je predstavil železničarjev in zahtevajo delavski dan, 4. sept. ce se hitev železničarjev in železničarjev in magnatov. Zagovarjal je osemurni delavnik, do katerega so delave upravičeni in prosil je kongres, naj na dan ne vsem znano. Prosperiteti redi postavo, glasom katere so predstavili železničarjev in zahtevajo delavski dan, 4. sept. ce se hitev železničarjev in železničarjev in magnatov. Zagovarjal je osemurni delavnik, do

Kaj pomeni v današnjih časih železničarjev, meni in prosil je kongres, naj na dan ne vsem znano. Prosperiteti redi postavo, glasom katere so predstavili železničarjev in zahtevajo delavski dan, 4. sept. ce se hitev železničarjev in železničarjev in magnatov. Zagovarjal je osemurni delavnik, do katerega so delave upravičeni in prosil je kongres, naj na dan ne vsem znano. Prosperiteti redi postavo, glasom katere so predstavili železničarjev in zahtevajo delavski dan, 4. sept. ce se hitev železničarjev in železničarjev in magnatov. Zagovarjal je osemurni delavnik, do katerega so delave upravičeni in prosil je kongres, naj na dan ne vsem znano. Prosperiteti redi postavo, glasom katere so predstavili železničarjev in zahtevajo delavski dan, 4. sept. ce se hitev železničarjev in železničarjev in magnatov. Zagovarjal je osemurni delavnik, do

zadnjem letu. Železnicice so delale upravičeni in prosil je kongres, naj na dan ne vsem znano. Prosperiteti redi postavo, glasom katere so predstavili železničarjev in zahtevajo delavski dan, 4. sept. ce se hitev železničarjev in železničarjev in magnatov. Zagovarjal je osemurni delavnik, do

Danes je mir. Nobenega železničarjev nismo doživeli, železničarji so zmagali s svojimi zahtevami, promet se bo vrnil naprej. To je zasluga Wilsona, predsednika ameriške republike, ki je zastavil ves svoj uradni upljiv in moč, da bi preprečil strajk in ga je tudi preprečil in sicer v korist organiziranih delavcev.

Priznanje se mora dati tudi nasprotniku, kadar nasprotnik kaj stori v korist nas vseh. In predsednik Wilson ne zaslubi priznanje samo od prijateljev in železničarjev. Najprej je skušal uresničiti sporazum med zastopniki železničarjev in železničarji magnati. Poklical je v Washington zastopnike delavcev, in 640 mož je prihitelo v Washington na poziv predsednika. Enako so se zbrali tudi vse zastopniki železničarjev. Pogajanja so se vršila tri tedne brez vsakega uspeha. Lastniki železnic so zahtevali, da se mora najprej med železničarji in lastniki železnic pogajati, ali naj se dovoli osemurni delavnik ali ne. Delavci pa s tem niso bili zadovoljni. Ljudstvo, ki je posredoval, sprevidel je, da je zahteva železničarjev po

Republikanski kandidat Charles E. Hughes je imel v ponudil v Nashville, Tenn. poletju v Ameriki posnema mojstra in tlači delavcev v tej deželi. In Matevž misli, da bo po končanem strajku dobil pet dolarjev dnevne nagrade. Toda silno se moti. Kadar je strajk poravnani se kompaniji pač več ne zmenijo za skebe in skebske priganače. In Matevž bo šel s trebuhom za kruhom. Takrat pa mi slovenski trpinji ne bodo poznali več ubogega družinskega očeta, marveč ga bodo nakanali milosrdenosti rudniških mogotcev. Za glavo sem se prikel, ko mi je prijatelj Fr. Peček povedal to živo resico. Misliš sem, da je nemogoče kaj tacega storiti, zlasti danes, ko se delo dobri povsod za všakim vogalom, samo če je človeku mar do po-

kapitalistov. Toda ta stranka štetega dela in mu ne vlažajo miši nazaj na ono zlato dobo, moža, ki je kos svoji načini. Woodrow Wilson je imel rešiti več težavnih problemov kot marsikak predsednik pred njim, in vse je rešil ugodno in po najboljših močeh ter prilikah, ki so mogoče v današnjih časih. Wilson se je pogosto izjavil, da njemu stranka ni dosti mar, kajti človek, ki je postavljen predsednikom ameriškega naroda, mora gledati ravno tako za korist republikancev kot demokratov kot socialistov, ker vsi so Amerikanici in pričakujejo od Amerike čim več pravice in priznanja. Stranka služi Wilsonu le za organizatorično delo kot vsakemu drugemu možu. S tem, da je Wilson demokrat, ni rečeno, da upošteva samo demokrate, ampak Wilson je s premognuti svojimi deli pokazal, da on drži v vsemi, da se bori za vse, kater je potrebno in pravično.

Njegova delavnost, njegovo poštenje, njegov trezni razum in pravičnost bodejo glavni faktorji v korist ponovne kandidature. Vsak človek ima svoje slabosti, toda Wilson jih ima malo. Svobodoljuben, pošten in odkritosrčen kot je Wilson zasluži na vsak način, da ga ameriški narod ponovno izbere za prvoga uradnika.

Slovenski skeb.

Kakor je delavskemu svetu znano se nahajajo rudokopi v Minnesoti na strajku za zboljšanje svojih tužnih delavskih razmer. Vsi delavci simpatizirajo s to bedno armado in ježljivo popolnega uspeha pri pravicičnem boju za obstanek. Seveda kakor povsod, kjer je v nevarnosti nikdar polna boga mogotcev, so tudi v teh krajinah najeli rudniški mogotci svoje čuvajce, katerih prava na loga je neusmiljeno preganjati za pravico boreče se delavcev in ščititi nesramne skebe, ki hotejo premišljeno pljujejo v svojo lastno skledo. Je sicer občno znano, da zlati mamom preslepi marsikaga, da za Južne groše tepta pravico in pomaga lažkoživcem pobiliti delavstvo in ovirati napredek delavstva. In da se dobi med takimi obešenjaki ravnino tudi Slovenec, to presegajo vse meje mirljubnosti.

Pred nekako 9. leti je živel v Clevelandu neki Matevž Žužek, po domače Kožarjev Matevž, doma iz Velikih Lašč na Dolenjskem. Kot družinski oče in navaden delavec je imel tedaj prebridek skušnje. Dela ni bilo, denarja še manj, in to bi bilo za Žužka skoro usodenje, ko bi mu ne bili rojaki prisločili na pomoč. Takrat je imel časa in prilike dovolj spoznavati dobičkažljnost in krotost kapitalizma in človek izmisli, da taka šola človeka izuči. Pa žal, našega Matevža tako siromašno potikanje ni izučilo in čuj, slovenski delavec:

Ta slovenski delavec se dares pusti plačati od rudniških mogotcev, služi tam kot kak avstrijski žandar, varuje in izvabljajo se ostale naše rojake do skebanja. Ta Žužek je huda avstrijska duša, Avstrijev prve vrste, in zato posnema svojega gospodarja Franc Jožef, ki je mesar avstrijskih podanikov, dočim njegov podložnik tu v Ameriki posnema mojstra in tlači delavcev v tej deželi. In Matevž misli, da bo po končanem strajku dobil pet dolarjev dnevne nagrade. Toda silno se moti. Kadar je strajk poravnani se kompaniji pač več ne zmenijo za skebe in skebske priganače. In Matevž

Zborovanje in koncert jugoslovanskih pevskih društev je bil popoln uspeh. In drugo leto se vrši drugo zborovanje v slovenski ameriški metropoli, v Clevelandu. Cleveland je hvaljen za to čast in se bo značilno pripraviti, da tudi gostoljubno sprejme slovenska, hrvatska in srbska pevska društva. Naj živi jugoslovanska pesem!

30. vrhovni zapisnik seje celotnega vrhovnega odbora, katera se je vršila dne 27. avgusta 1916 v pisarni vrh. urada.

Predsednik John Gornik otori sejo ob 9. dop. Citači se imena odbornikov, navzocí so vsi izven Primož Kogoj in Dr. J. M. Seliškar. Cita se zapisnik seje dne 23. julija in se sprejme.

Predsednik poroča, da je zanimalo sejo imenovati odbor za pravila ter da se je br. Jos. Kral odpovedal. Namesto njega je postavil br. F. M. Jakšiča. Nadalje poroča, da odbor za pravila ima redno vsak teden sestanke za zboljšanje pravil itd. Ta odbor je dobil od vrh. tajnika nad 30 točk, ki so se med poslovanjem pokazale pomankljive ali nerabljive za nas. Vse te točke so od odbora popravljene in jih nadomesti s novimi boljšimi. K temu se priporavnijo, da ta odbor že dela kach 18 ur in je imel že nekaj stroškov, če danes seja vrh. odbora sklene, da se jim kaj plača. Nato se sklene, da se cela zadeva glede nagrade prepuсти delegatom v pretres.

Precita se pismo dr. Glas Clev. Delavcev, št. 9, v katerem naznanjajo, da je c. 206 Jóhn Kunovar bil od zdravnika iz tovarne dne 15. julija t. l. spoznat zdravim, radi tega mu je drugštvo samo do istega dne nakazalo podporo vključ te mu, da se ni bil zdrav, ker se ni ravnal po predpisih zdravnikov v zvezinah pravilih. Pi-

smo se vzame v naznanje. Precita se pismo dr. Mir, št. 10, v katerem naznanjajo, da so si izvolili novega predsednika Tomaža Mervarja in drugem pismu naznanjajo, nekaj točk iz pravil, za katere je drugo glasovalo, da se naj upoštevajo pri spremembah pravil. Drugo pismo se izroči odboru za pravila.

Dr. Damca, št. 11, naznanja da so si izvolili novo podpredsednico Mary Braselj in novo tajnico Frances Hudovernik. Nadalje se precita pismo glede nesprejetje prosilke... da se društvo ne podvrže sklepku seje vrh. odbora z dne 25. julija t. l. Da je se imo vrh. zdravnika je že več tacega gnoja zmetal ven, za katere se društvo poteguje.

K temu se oglasi br. J. Knaus, da je poleg tega tudi glasilo Zvezne krivo, ki pričakuje, da zdravnik je že več tacega gnoja zmetal ven, za katere se društvo poteguje. Br. J. Gornik prosi, da se ne razburjajo, saj je konvencija pred durni in tam se bomo pogovorili o tem.

Nadalje se je sklenilo, da se ostane pri sklepku zadnje seje, da će se društvo ne podvrti odredbam seje dne 23. julija, se mora oglasiti, ki je bil zdrav, ker se ne prosilke več, če ne pusti vrh. odbor preiskati nesprejeti prosilko. Dalje na tretji strani.

Tvoj denar kupi kvaliteto!

Kakovost je edino upeljava, ki se je še kedaj nudila možem, ki kade Prince Albert. Kupon in premij se še niso z njim dajale. — Prince Albert ne more škodovati vladna ali državna prepoved glede rabe kuponov ali premij, ker njega vsebina je kakovost!

Ko hitro prizeš Prince Albert tobak, se boš šele zavedal, kako visoko ga cenis z ozirom na to, da ne grize in ne peče, kar je odstraneno s patentiranim procesom, po katerem je izdelan.

PRINCE ALBERT

the national joy smoke

R. J. REYNOLDS TOBACCO CO., Winston-Salem, N. C.

je vrste tobak, s katerim se boš želite spriznati zato, ker ga lahko veliko kadis in bo vsak uplijival na tvoj okus bolj od prejšnjega.

Kupi Prince Albert in poskusi ga takoj v cigaret ali v pipi — in ker je tako dober, se boš kesal, da tega nisi že prej vedel.

Novi model strojepis

The Oliver

KUPITE GA SEDAJ!

Da triumf strojepisa je tu.

Pravkar je izšel — prišel je leta prej, predno so ekserti to pričakovali. Izdelovalci so se trudili leta in leta, da naredijo to strojepis. In Oliver je zopet zmagal kot je zmagal tedaj, ko je prišel prvi Oliver strojepis na trg. Nobenega strojepisa ni na svetu kot Oliver št. 9. Pritisak gumbov na stroj je tako lahk, da mačka s tačicami lahko pregiba gumbe.

POZOR!

Vse novosti, ki jih dobite pri Oliver strojepisu so kontrolirane od Oliverja. Celo naš prejšnji modeli, kakor so bili slavní v letih četrtih, niso imeli dvajsetega pritiska za spremembno črk.

Vsa kontrolira 8 črk in znakov je v malem prsttu dešno in leve roki. In vse te črke in znake piše z živilo gumbo, najmanj kar jih je sploh na kakem strojepisu.

Pisati vseh strojev lahko nemudoma približno tudi na Oliver je sicer hitro in lahk.

17 CENTOV NA DAN.

Pomnite, da popoloma novi št. 9. Oliver strojepis je največje vrednosti v strojepisu. Ima vse naše posebne znajdbe, vidno pisavo, avtomatičen predelovalec, dvojno spremembu za črke, trak, ki ki piše lahk v dveh barvah in vse druge iznajdbe.

Kljub temu smo se odločili, da prodamo ta stroj vsakomur za 17 centov na dan. Vsak, ki ljubi stroj, popoloma lahko dobije ta strojepis, najboljšega sestava na svetu. Dvojna vrsta pismenk, kakor želite.

DANES PIŠITE ZA PODROBNA POJASNILA

in boste eden izmed prvih, ki se seznanijo s tem krasnim strojem. (Prepričajte se, zakaj skoraj vsakdo najraje ima Oliver. Pošljite nam dopisnicu. Nič se vam ni treba zavezati. Nam je v največje veselje, da vam razložimo, kako se Oliver rabi.)

THE OLIVER TYPEWRITER CO. 946 Prospect Ave., Cleveland, Ohio

Vi lahko dobite Oliver v najem za 3 meseca za \$4.00.

SKRIVNOST HIŠE ŠT. 47.

Roman.

SPISAL J. STORER CLOUTEN.

Zbrano občinstvo je imelo nekaj minut pozneje veliko veselje, da je videlo slavnega Buffingtona priti iz hiše in šest v avtomobil. Se bolj bi se pa bilo razneno, če bi bilo videlo samotnega moža, ki je v skriti sobi te hiše begal ves prepaden sem in tam in sam sebi govoril:

"Ljudstvo! Pobesnejo ljudstvo!"

Zunaj je začelo deževati, toda radovednega občinstva tudi to ni pregnalo. Z odprtimi dežnikami je vstrajalo na mestu.

Zaman je Feliks Chapel sam sebi delal pogum, govorč:

"V najslabšem slučaju poklicem lahko Harriet — in vse nevarnost bo konec."

Razum ni bil kos živcem, ki so odgovarjali na to tolažbo:

"Tega bi ne bil smel storiti! Ljudstvo! To strašno, besno ljudstvo!"

XXIII.

"Samo z vztrajnostjo se kaj opravi," je rekel policijski nadzornik Bray epigramatično, če je hotel označiti skrinvost svojih uspehov. "Samoz vztrajnost in z razumom."

Kdor je bil le kolikaj natančno podučen — o zgodovini zadnjih velikih zločinov, ta ni ne najmanj dvomil, da ujamte Bray prej ali slej Molyneuxa; ljudje so se le čudili, da traja lov na tega zločinca tako dolgo.

Nič ne pojasnjuje naravne nadarjenosti mladega lorda Francisa Phillipmore tako dobro, kakor dejstvo, da je iskal zločinca po istih potih kakor inkušeni policijski nadzorniki Bray. Tudi Bray je iskal Evo Wilson in, sicer je iskal pravo Evo Wilson. Njegova fotografija hišine je predstavljala določno mlado dekle. To fotografijo je dal ponositi, dokler podobični popis hudo delstva in objubil znatno nagrado tistemu, kdor mu omogoči najti dekle. Takih letakov je krožilo po Londonu na tisoče.

Nad takim lepkom sta bila nekega popoldne sklonjena tudi gospod Morris in gospod Jephson. Oba sta bila v frakih, stala na vhodu odlične velike trgovine v Regent ulici in izpolnjevala svojega življenja dñi s tem, da sta v prodajalno prihajajočim damam vladno odpričala vrata in rekla: "Tu, milostiva, prosim, izvolite." Ves ostali čas sta kakor dva kipa stala pri vratih in se kratkočasila s tem, da sta skozi steklo motirila pestro gibanje na ulici.

"To je ona," je rekel gospod Morris.

"Tudi meni se tako zdi," je odgovoril gospod Jephson.

"Količ znaša nagradu?" je spustil gospod Morris.

"Dvesto funtov," je šušljil gospod Jephson.

Ker sta sicer veličanstveno mirno stala pri vratih, je ena izmed mnogostevilnih prodajalnik kralja zapazila, da sta danes zelo razburjena in da se neprestano nekaj pomenjuje. Njeno začudenje je postaleno že večje, ko je zapazila, da se neprestano nanjo oziroma in potem nekako primerjajoče gledata na tiskan listek. Kaj čuda, da se je kolikor mogoče obrnila v stran, čim je zapazila, da jo ogledujeja.

Vsaka krepost ima svoje senčne strani. Gospod Morris in gospod Jephson sta bila tako vrla kavalirja, da nikakor nista mogla biti ob enem tudi dobra detektiva. Dost prej, nego sta se prepričala, da je prodajalka identična z osebo, fotografirano na letaku, še predno sta se zjedinali, kakor karke bi bilo treba storiti, je bilo mlado dekle že na jasnom o svojem položaju. Ko sta se gospoda približala mizi, kjer je bilo prodajalki odkazano mesto, mladega dekleta že ni bilo več tam.

"Kje je pa gospodična Woolcombe?" je s kraljevskim gla-

som vprašal gospod Morris.

"Ni ji treba povedati, da sva za njo vprašala," je dostenjeno dostavil gospod Jephson, "recite ji samo, naj pride malo sem."

Minulo je pet minut; minulo je deset minut; minulo je četrte ure — gospodična Woolcombe se ni prikazala. Notranja razburjenost obeh imenitnih gospodov je postala brezmejna, ko sta končno izvedela, da je gospodična Woolcombe kar naenkrat zapustila prodajo in izginila.

"Zdaj je popolnoma gotovo, da je to bila ona," sta rekla soga glasno.

Tisto popoldne je več odličnih odjemalnik z začudenjem zapazilo, s kako grobno žalostjo sta gospod Morris in gospod Jephson odpričajoč vrata zaokatali:

"Tu milostiva, prosim."

V miraku tistega dne, ko so začeli vžigati cestne svetilke, je v Maida Vale izstopilo mlado dekle iz omnibusa in krenilo v okraj St. John gozd.

Bilo je to vikto, lepo dekle, blečeno priprosto, a okusno. Zal, da lepega obrazka ni bilo dobro videti, ker ga je zakrival gost pajčolan. Deževalo je močno; dekle je imelo odprt dežnik in je šla naravnost v ulico Hiacint. Trajni močni dež je bil že pregnal skoro vse občinstvo, zbrano poprej pred hišo št. 47.; ostalo je samo nekaj entuzijastov, katerim so bile senzacije za življenje tako potrebne, kakor njihovim slavnejšim rojakom pivo.

A tudi ta maloštevilna množica je oplašila mlado dekle, ki se je ustavilo in nekaj trenutkov ni vedelo, ali naj gre naprej ali naj se vrne. Napisalo pa se je dekle odločilo in je šlo s krepkimi koraki naravnost proti hiši št. 47. Zbrano žensvo je to z zadovoljstvom zapazilo in si je reklo: torek vendar nismo zaman čakale.

Redar je gospodično peljal v knjižnico. Ko so se odprala vrata, je Feliks Chapel nervozno planil s svojega stola, a se je takoj zopet pomiril, čim je spoznal, da stoji pred njim ženska. Ponudil ji je stol in vladno vprašal, kaj želi, a ker se dama ni vsebla, mu je takoj zopet teško pri srcu.

"S čim vam morem postreči?" je vprašal še enkrat nekako tiho in glas se mu je tresel.

"Ah! Torej ste to vendar vi. To je vaš glas! Namaskaridali ste se tako izvrstno da sem že mislila, da sem se zmotila."

Feliks se je moral opreti ob peč, da se je vzdržal na nogah.

"Kdo pa ste?" je zaklical.

Namesto, da bi bila gospodična odgovorila je dvignila pajčolan.

"Eva Wilson," je rekел, a tako tiho, kakor bi se bal, da ga je slišati skozi zidove.

"Prosim vas gospod Molyneux," je rekala Eva.

"Zakaj pa ne naredite temu koncu? Zakaj ste sploh kaj takega začeli?"

"Vse vam bom pojasnil. Eva," je zavzdihnil.

Po njegovem obširnem pojasnilju je zaklical Eva:

"To je vse prav in lepo za vas, toda — oprostite — kaj briha to mene? Kako pridem jaz do tega, da moram — preganjan — zapustiti službo za službo. Pov sod me spoznajo za Evo Wilson — zdaj pa sem tega sita, da bi veljal za strašno hudo delko. Sicer mi je žal, gospod Molyneux, da morem vaše načrte prekrizati, a tako nikakor ne gre naprej."

"Zgimila?" je ponavljal ves prestrašen.

"Že tri dni se ni prikazala v hiši, kjer je stanovala in se zglašila kot gospa Lingen."

BETTER TOBACCO
MADE THEM FAMOUS

je rekel Molyneux presrčno. "Tudi jaz sem v tem kratkem času zadobil tako žalostno slavo, da me bo celo življenje preganjala in tudi razburjenja, ki sem jih doživel, bom cutil celo življenje. A kaj naj storim? Moja žena se je za ta načrt zavzela z velikim navdušenjem; njena odločnost, njena energija je v teh razmerah občudovanja vredna in jaz bi jo strahovito razočaral, če bi jo prisilil, da se prezgodaj vrne med žive..."

"Kje pa je?" ga je prekinila Eva.

"Zaupno vam povem," je šušljil Molyneux, "da se je skrivila v okraju Hammersmith"

"Dajte mi njen natančni naslov; takoj jo poisciem."

"Kaj hočete to res storiti, ljuba Eva? To je izvrstna misel!"

Z živahnostjo človeka, ki mu življenje zopet kaj lepega obenosti, je Molyneux sedel za mizo in je začel pisati.

Eva je bila sicer ginjena, a razsodnost je ni zapustila.

"Lepo vas prosim, gospod Molyneux," je rekla, "le nikar ne obupajte prezgodaj. Dosej ne sluti živa duša, kdo da mi zagotovljava..."

Eva je bila sicer ginjena, a razsodnost je ni zapustila.

"Lepo vas prosim, gospod Molyneux," je rekla, "da mora takoj z resnicu na dan, sicer pojdem na policijo."

Gledal je za njo z velikim in resničnim občudovanjem.

"Res, zavidanja so vredni ljudje, ki tako jasno vedo, kaj hočejo," je govoril sam sebi.

"Taki ljudje poznavajo vse prej, kaj je prav, kakor taki, ki so nekaj let študirali na visoki šoli. Zakaj ni prislo mneni na misel, obiskati mojo ženo? Sicer pa upam, da bo kmalu vse pri kraju in da bo konec dobr."

Molyneux je prebledel.

"Seveda ne," je zaklical: "Z bogom, Eva, z bogom!"

"Se en tremutek, prosim," je rekla ona. "Ali ni v hiši redar?"

"Da," je jecljal on.

"Ali je še kdo drugi v hiši?"

"Kuharica — a ta je tu le

če dan, zvezcer gre proc; zdaj je ni več tu."

"Morda bi bilo mogoče, da posljete redarja za par minut stran — za toliko časa, da bom odšla. Ko sem drugič sem prišla, me je tako radovedno gledal, da ga ne bi rada zopet videla."

"Dobro!" je dejal Chapel, a je hitro dostavil: "Kaj pa ljudje na cesti?"

"No ljubo dete," je vprašal s prijaznim nasmehom, "kake novice prinašate?"

"Gospod Molyneux," je zaklical mlado dekle, "vaša sončna proga je izginila."

"Izginila?" je ponavljal ves prestrašen.

"Že tri dni se ni prikazala v hiši, kjer je stanovala in se zglašila kot gospa Lingen."

nestrpo; "pošljite ga makari po cigaret!"

"Cigaret," je mrmljal Molyneux, "ko je šel proti vratom, "ne bom pozabil — po cigaret..."

Vrnil se je čez nekaj trenutkov ves razburjen.

"Res je šel," je šušljil. "Rekel sem cigarete — pa je koj šel! Zdaj pa hitro, hitro!"

(Dalje prihodnjic.)

Ob prilikah kake veselice, botrinje in pri veseljem omizju, spominite se na narodno stavbo "SLOVENSKI RODNI DOM". Vsek najmanjji dar dobrodoš.

FINO VINO

vedno dobite pri Josip Koželu. Belo niagara in concord vino. Posebno ženskam je moje vino znamo. Po starci navadi Josip Kožely, 4734 Hamilton ave

Novo pohištvo, rabljeno samo en mesec se radi odpotovanja proda po najnižji ceni. Vprašajte pri A. Samich, 6120 Glass ave. (107)

Zavarujem proti ognju in drugim nezgodam

POSEBNOST! Varnostni bondi za dražljene uradnike po 25c. od \$100.00 na leta. — Javni notar. — Pojasnila in nasveti zastoni.

AUGUST HAFFNER,

1203 Norwood Road

J. S. Jablonski,

Slovenski fotograf

6122 St. Clair Ave.

6114 Broadway

Izdeluje slike za ženitbe in družinske slike, otroške slike, po najnovnejši modi in po nizkih cenah. Za \$3.00 vrednostnih slik (en ducat), naredimo eno veliko sliko v naravnih velikosti zastoni.

VSE DELO JE GARANTIRANO. —

Cistenje in likanje oblek.

DOBRO DELO. NIZKE CENE.

Moške obleke ..... \$1.00 Ženske kikle 50c

Moške suknje ..... \$1.00 Ženske dolge suknje \$1.00

Jopiči ..... 50c Ženske obleke \$1.00

The DAMM DRY CLEANING CO.

Cont. 739-W 1574 E. 55th ST. East 2024

A. J. DAMM, poslovodja.

Govori se slovensko in hravsko. Točna postrežba. Časopisi na razpolago. Ženske strežnice. Edini zobozdravnik, ki urad v mestu, kjer se govori slovensko in hravsko.

Uradne ure:

Od 9:30 do 11:30 dop.
Od 1:30 do 5:00 pop.
Od 6:00 do 8:00 večer

Telefon urad: East 408 J.
Telefon stanovanja: Eddy 1856 M.